

TEMPELRIDDERNES VIDEN FRA EGYPTEN

Ove von Spaeth



VisdomsNettet
www.visdomsnettet.dk

TEMPELRIDDERNES VIDEN FRA EGYPTEN

Ove von Spaeth



VisionsNettet
www.visionsnettet.dk

TEMPELRIDDERNES VIDEN FRA EGYPTEN

Af Ove von Spaeth

De legendariske tempelriddere var en krigermunkeorden med hovedcenter hos Bernard de Clairvaux i Sydøstfrankrig, og Jerusalem som en vigtig pol. Tempelridderne havde i flere århundreder en forbavsende kulturel og storøkonomisk indflydelse i Europa. De menes at have tilegnet sig en særlig viden af bibelsk og ældre orientalsk tradition, fra Egypten – og fra Moses. Men pludseligt forsvandt de ud af historien. Dele af den gamle tradition ses senere bevaret hos andre selskaber og broderskaber.



Moses- og Ahron-mysterierne

Fra de tidligste tider har man kendt til former for en hemmelig lære og kultiske mysterier med bl.a. indvielse samt kultisk-religiøse mysteriespil og stjernelære. At dette fandtes i det gamle Egypten – og stadig findes i dag hos naturfolk over hele verden. Hemmelig lære blev via fortrolig tradition og mytiske lignelser transporteret gennem oldtiden og frem til nye tidsaldrer. Disse kulturer og deres i samfundene ofte højtstående medlemmer, ses i officiel religionshistorie mest som eksotiske sideskud, selv om de har haft reel betydning i historien.

De gamle egyptiske mysteriekulters arbejde fortsatte også under græsk kulturindflydelse i Alexandrias storhedstid, ca. 330 f.Kr. til 330 e.Kr. Mange kulturer anvendte viden fra flere religioner, f.eks. gnostikerne. En kirkefader, Clemens af Alexandria (150-215 e.Kr.), blev leder af en kristen retning, der indeholdt elementer af mysterieskole.



Den jødiske religion blev ofte anset af omverdenen for en art mysteriereligion, fordi jøderne ikke havde noget billede af deres gud samt havde en egen mytologilære og mystikfilosofi. Nogle såkaldt hemmelige bøger for indviede blev i antikken opfattet at være skrevet af Moses, der var kendt for at have ladet egyptiske hemmeligheder deponere hos jøderne. Den romerske forfatter Juvenal cirka 125 e.Kr. nævner, at de jødiske overleveringer ikke alene omfattede Moses' love, men også et *volumen arcanum* ('hemmelig bog') af Moses, ifølge hvilken:

"... ingen, der ikke fulgte ritualerne, og som ikke var omskåret, måtte blive ført til kilderne ...".

Den egyptisk-jødiske filosof i Alexandria, Philo (Philo Judæus 20 f.Kr. til 54 e.Kr., delvis samtidig med kejser Augustus og med Jesus), var pythagoræer, platoniker, stoiker og stor Poseidonius-tilhænger samt ivrig dyrker af *logos*-begrebet. Her i Alexandria havde Philo sin skole for religionsfilosofisk livsførelse og en tilhørende indvielseskult. Dyrkerne af Philos skole var de første, der omtaler en særlig gruppe mysteriekultmedlemmer som "terapeuter", de var især bosat ved Alexandria.

Philo talte både om "*de mindre mysterier*" og "*de større mysterier*" – og anvendte hertil begreber, der ellers var hjemmehørende i Osiris-kulten. Til "*de mindre mysterier*", som Philo kaldte *Ahron-mysterierne*, leverede han bl.a. en udstrakt fortolkning af Moses' regler om udstyret til ypperstepræsten (Ahrons arvtagere). Han kaldte "*de større mysterier*" for *Moses-mysterierne*. – Philo skrev om sig selv:

"... jeg er blevet indviet i de større mysterier ved den gudselskede Moses ...".

Også ved sådanne indvielsesformer blev Moses for alvor et begreb i kulterne. Ofte omtaler oldtidsforfatterne Moses som *psykopomp*, 'sjælefører', dvs. mysteriekultleder. I græske mysterier hed selve det højeste eller 7. indvielsestrin simpelthen "profeten". Til flere af kulternes lærdomme anvendtes en mysteriebetydning af beretningen om israelitternes udvandring – det udvalgte folk under ledelse af Moses, "logos-sønnen" – en indvielse som en proces, som C.G. Jung vil kalde spirituel alkymi.

Philo selv omtalte Moses bl.a. som *hierofant*, et græsk udtryk oprindeligt for 'den, der fremviser de hellige ting' – det var betegnelsen for ypperstepræsten i grækernes eleusiske mysterier. Hierofanten underviste, f.eks. også i offerttjenesten, og indviede neofytterne, dvs. de nye kandidater. I et ikke-kanonisk bibelskrift, 4. *Ezras Bog* (14,4-6), i 100-tallet f.Kr., omtales Moses som den, der er "*besidderen af mysterier*".



Indviede bygmestre

Under israelitternes ørkenvandring havde Moses ladet konstruere et transportabelt tempeltelt, Tabernaklet, kaldet Vidnesbyrdets eller Pagtens Telt. Og i 2. *Mosebogs* uhyre præcise anvisninger på dets design og målforhold, konstruktion og materialer viser det sig, at konceptet er hentet direkte fra Egyptens transportable helligdomme til anvendelse i ørkenen.

Fordi Moses lod Tabernaklet bygge, kunne han i den senere kultiske opfattelse af hans rolle ses som "teltmageren" eller "bygmesteren", der rejste "himmelteltet". Også han havde en slags "Hiram"-hjælper, en mesterhåndværker kaldet Bazalel i *Mosebøgerne*. *Det Nye Testamente* oplyser, at under en vision, hvor Moses og Elias viste sig, ville apostelen Peter lave *telte* til dem – samt at Paulus, der skabte strukturen i kristendommens første teologi og organisation, var – af alle beskæftigelser – en *teltmager*.

I sig selv var 'telt' et gammelt symbol for "himmelhvælvingen". Også flere steder i Bibelen, f.eks. hos "Esajas" (40,22):

"... (det er) ham, der spænder himlen ud som ... et telt til at bo i ...".



Hos de indviede konger symboliseredes himlen bl.a. som et minitelt, en baldakin, oprindelig ofte med himlens stjerner på, placeret over tronen og over den kongelige ægteseng. Dette præg af himmeltelt går igen i de stjernebestrøede lofter i templerne – og siden hen i stjerneafterne i oldkristne basilikaer og i særlige rum i senere tiders ordensbrødreloger.

Omkring 975 f.Kr. optræder ifølge Bibelen tempelbyggerne kong Salomon og hans såkaldte bygmester Hiram. De ses senere brugt som forbillede for mysteriekultiske "bygmestre". Byggekunsten indgik som allegori for åndelig vækst. Kulterne skelnede mellem "himlens tempel" og "legemets tempel" – makrokosmos og mikrokosmos; her kunne f.eks. opfattes en særlig betydning i, at Jesus uddrev kræmmerne fra templet. Fra selve Egypten modtog allerede grækerne en stor viden om dimensioner og talrelationer for sakralt byggeri.

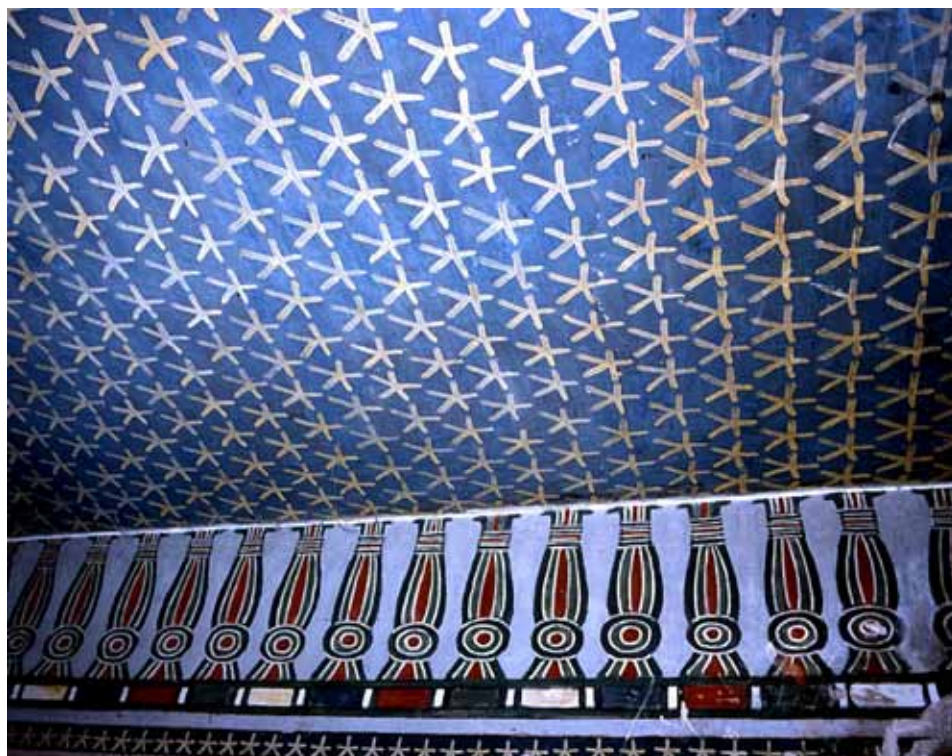
Senere, i Europas store arkitektur-epoke, videreførte de gotiske katedralers bygmestre flere af oldtidens mysteriefilosofiske ideer, som de lod stenhuggere indlægge i den geometriske struktur. Den "mystiske" rumoplevelse afhang således også af geometriske arkitekturformers talforhold og fine balancer af cirkel, trekant og firkant uden ensidig brug af én form (f.eks. overbetones firkanten i nutidig arkitektur) – samt rummets søjler og deres symbolik i samklang i placeringen. Indviede fik direkte information af selve rummet. Katedralernes store mangefarvede rosettevinduer var som veritable *yantras* (arketypiske kosmogrammer).

Hvis en egyptisk kæmpeobelisk (30 m slank granitblok i ét stykke) anslås let giver den, delvis beroende på dens geometriske dimensioner, resonans i den anden ende næsten som en stemmegaffel. – Kirkens første store teolog Augustin udtalte:

"... musikken og arkitekturen er døtre af tallene ...".

Katedralen i Chartres fik ved sin konstruktion en særlig fantastisk akustik: et forhold der tilskrives, at dens indvendige mål forholder sig til hinanden som tonerne i toneskalaen. – Da Goethe blev stærkt optaget af det gamle Egypten, kaldte han dets arkitektur for "*fastfrossen musik*".

Den franske teolog, abbed og kirkereformator, tempelriddernes skytshelgen: Bernard af Clairvaux (1090-1153), *definerede Gud som "højde, længde og dybde"*. Han lod visioner om lyset og om byggestenenes "himmelstræben" manifestere i en spirituel stil, en fornyende kirkearkitektur i form af katedralerne – med spidsbuens 'livsdynamiske' formsprog, kæmpevinduer for lysets betydning, samt lysets særlige spil i farvet glas.



Loft i Amenhotep II's grav i Kongernes Dal

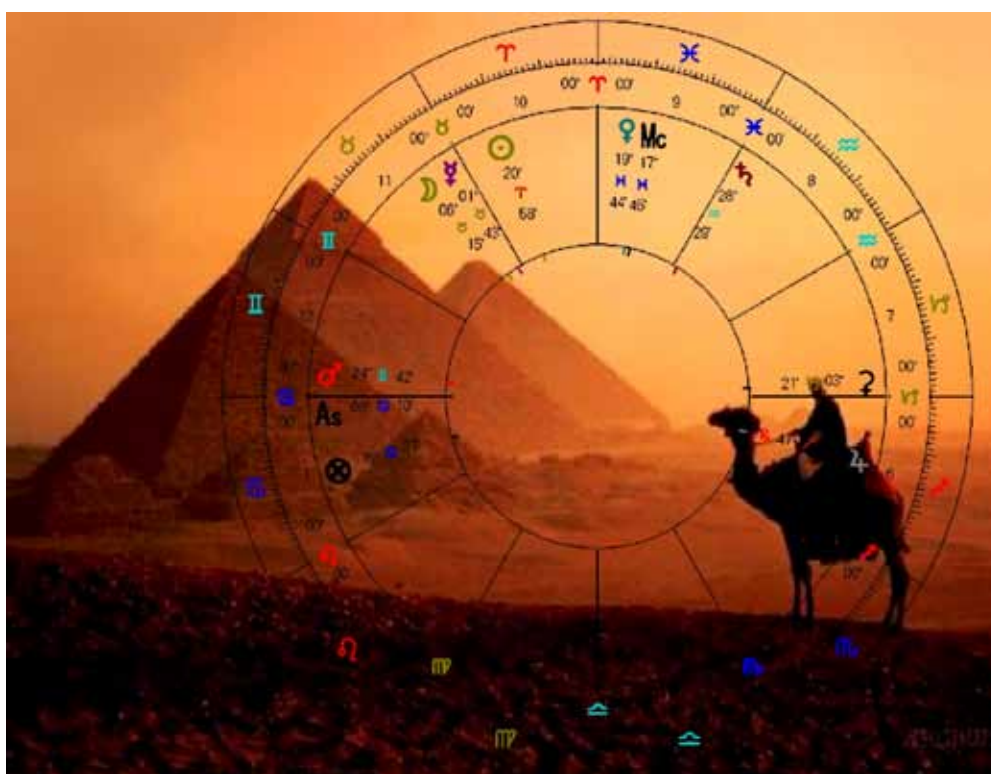
Arkitekturen og himlen

Himlen danner fysisk og visuelt et loft eller dække over Jorden, hvortil i mysterielærens opfattelse dens sfære/tal/lyd-struktur samtidig ansås for et kosmisk dække for hemmelighederne inden for den mystiske erkendelseslære. Det er en sådan dobbelt betydningsform af 'dække', der kunne ses udtrykt ved: himmeltelt, stjernebaldakin, tempelloft etc. Jf. også at det nordisk-germanske ord *himmel* oprindeligt kommer fra et ord, der associerer til 'tilsløret', 'et dække', idet himmel er af samme rod som ordet *hemmelig*.

Da Moses som "teltmager" eller "bygmester" lod Tabernaklet bygge, blev dette "himmeltelt" ifølge bibelteksten båret af nogle 10 alen lange stænger med 10 tæpper på. Uden på dem lod han opsætte 12 dækkener (11 plus indgangens forhæng. Disse forhold ses i jødisk og kristen mysterielære opfattet som de 10 sefiroths tal indlagt i 12-tallet, der var himlens opdeling (sefiroth betyder ifølge jødisk kabbala 'aspekter af det guddommeliges manifestationer'). Lignende opfattelser kan også genkendes senere i den manikæiske religion, hvor der omtales "*de 10 himle med de 12 porte*" (dyrekredsen).

De himmelske hemmeligheder blev også ifølge kulternes lære omgærdet med et antal dækkener eller slør i forbindelse med (himmel)teltet, bl.a. udtrykt ved "*de 10 tæpper eller forhæng*", en benævnelse som ligeledes den græske forfatter Plutarch anvendte. Kirkefaderen Clemens af Alexandria skrev bl.a. om de indviedes lære – dog "neutralt" og ofte indirekte – i sin bogserie, hvis titler han kaldte "1. tæppe" (græsk: *stromata*), "2. tæppe", "3. tæppe", etc.

De stjernemytiske lignelsers indhold kunne kun forstås, når inddelingen med de 72 (datidens antal) stjernebilleders placering på himmelhvælvingen opfattedes i rette indbyrdes sammenhæng udtrykt ved specielle himmelgeometriske forhold. Det tilhører meget gamle traditioner. Lertavleinskriptioner med reglerne for den pythagoræiske trekant er fundet i Babylon – og er fra længe før Pythagoras' tid. Endda er der her fundet skolemateriale med læren om den retvinklede trekants hypotenusen, fra 1.700 år før Euklids geometri.



Monumenter for kosmos

At forstå "skriften på himlen" var et betydeligt element i kulturen ved udviklingen af tallenes kunst, matematik og geometri – lærdomme, der alle ligesom astronomi blev bestyret af templernes præster; – f.eks. hos de gamle babylonierne, der havde overtaget en endnu ældre sumerisk arv af viden. Ved den dengang altdominerende optagethed af stjernelæren, hvor "*alt stod at læse på himlen*", kaldte babylonierne midlet til dette at "*læse et budskab*" fra stjernerne på himlen for *sheter same*, 'skriften på himlen'. I den relation kunne skrift og stjerner ofte ses opfattet som værende synonyme – hvilket inkluderede en tredje faktor: tallene.

Idet himmelsfærerne kunne defineres ved skrift, bogstaver og tal, der yderligere var integreret i en kosmisk esoterisk lære, bliver det forståeligt, at det både af profeten Esajas i Babylon og senere i *Johannes' Åbenbaring* i Israel omtales, at:

"... himlene drejer og krummer som en skriftrulle ...".

Jf. i samtidig græsk tempelarkitektur, at doriske søjler bærer netop en skrivetavle, *abax/abakos*, øverst, og joniske søjler har en skriftrulle øverst – begge "som Ver-densaksen, der bærer himlen" og dennes skrift/tal.¹

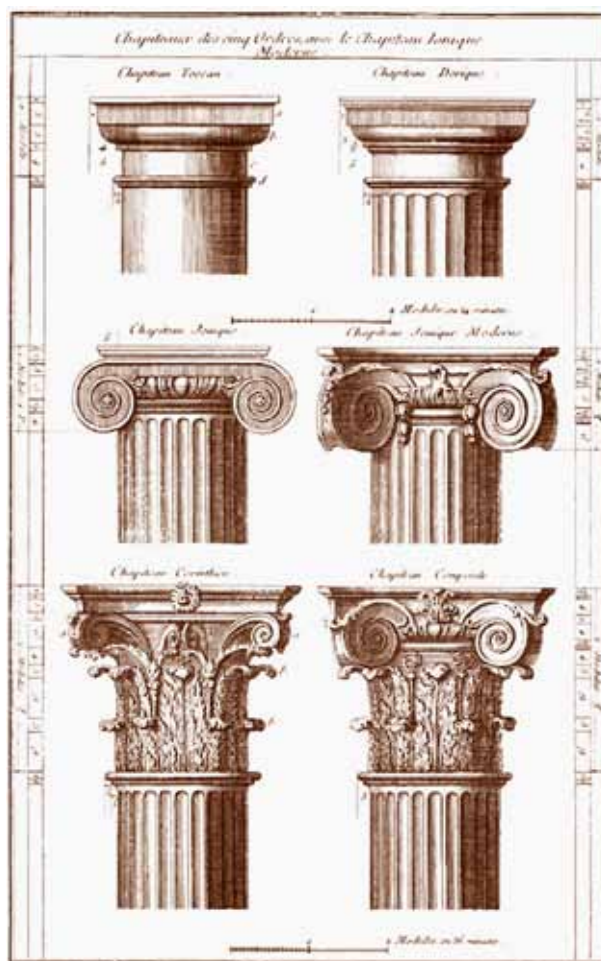
I den helhed ansås selve tempelbygningerne for at være kultiske monumenter for den kosmiske orden. Mål og genstande i rummene og i det ydre af templet eller helligdommen havde de særlige betydninger for de indviedes blik (ligesom allerede i forbindelse med Tabernaklet) – og refererede til de indviedes okkulte viden, ligeså vel som denne rumoplevelsens mystik skulle virke befordrende for de psykiske tilstande.

Tempelridderne i Jerusalem

Kort efter at korstogenes begyndte og Jerusalem blev erobret 1099, bosatte en gruppe af de såkaldte tempelriddere sig præcis på Jerusalems tempelplads i nogle oldtidsbygninger kaldet "*Kong Salomons stalde*". Et vidt forgrenet tunnelsystem befinder sig direkte nedenunder, hvor det har eksisteret siden langt tilbage i oldtiden. Her, ved deres bolig gennem 9 år (1118-1127) på selve tempelpladsen, synes de ud over deres øvrige funktioner i det nye styre at have arbejdet på et særligt projekt.

Det efterfølgende forløb er blevet tydet i den retning, at det måske var dele af en særlig viden, som de har søgt efter? Videre ideer herom kunne have udgangspunkt i en tradition om, at elementer fra "*Moses' arv fra Egypten*" i urolige tider i oldtiden var blevet beskyttet i et temmelig utilgængeligt skjul ved at blive deponeret dybt under dette centrale helligsted. Man kan se det blot som mytisk, men visse forhold kan synes at støtte det.

I hvert fald er det et faktum, ifølge samtidens historiker Guillaume de Tyre (1160), at disse riddere straks efter hjemkomsten i 1127 aflagde rapport i Sydøstfrankrig til Bernard de Clairvaux. Tempelridderne voksede i antal med voldsom hast både i mellemøsten og Europa. Begge steder anlagde de mængder af uhørt stærke borge. – Bernard selv var abbed for den i 1098 nystiftede klosterorden, *cistercienserne* (fra byen *Cîteaux*, fransk dialekt: 'tidsel-urt'). Formidlet af denne teolog og kirkereformator Bernard de Clairvaux grundlagde også hans munkeorden lynhurtigt 300 klostre over hele Europa, i antal snart langt over tusinde – og i 1140 var han involveret i at iværksætte en nærmest chokerende nyskabende arkitektur: De gotiske katedraler.



¹ Bl.a. er sådanne kultiske arkitekturforhold opdaget og fremlagt i Ove von Spaeths *Den Hemmelige Religion*.

Katedraler og talmagi

I et uhyre stort antal blev disse særligt udtænkte bygningsværker – og i et ligeså ufatteligt tempo som for klostrene – bygget næsten simultant; De første hundrede katedraler inden for hundrede år, udbredt lige fra det sydligste Sicilien til Nordnorge. Der var tale om spirituelt baseret arkitektur som stærk fornyende impuls.

Helt fra oldtiden var der i Vesteuropa bevaret visse byggetraditioner influeret af netop spirituelle ideer, som mange store bygmestre indviedes i. Her kendes især den store renæssancearkitekt Palladio, der i 1556 endda var medstifter af et Olympisk Akademi i Vicenza. Og Palladio ærede romersk oldtids store arkitekt Vitruvius, fra kejser Augustus' tid, som forbillede. Vitruvius havde med sin baggrund som indviet brugt kulternes ideer om *"Universets geometriske strukturer og talmæssige harmonier"*. Til eftertiden skrev han 10 bøger om græske templers konstruktionsregler, *"hvori der lå skjulte love"* om proportionernes esoteriske betydning.

Palladio kendte til denne lære, og alene opmålinger af de mange rum han skabte, viser en overvægt af talforhold med bl.a. 10 og 16, alt baseret på hele tal uden brøker, for at opnå særlige harmonier. Han arbejdede med rum ud fra, at de skulle *"være for øjet, som musik er for øret"*, næsten i lighed med at tallene kendtes forbundet med musikkens harmonisystem.

Dertil arbejdede Palladio, ligesom allerede Vitruvius, ud fra antikkens og her især også oprindelige egyptiske ideer om talmæssige forhold i menneskekroppens proportioner, f.eks. i relation til rummets balance og tal. Endnu i 1900-tallet ses den modernistisk nyskabende arkitekt Le Corbusier arbejde med visse lignende ideer om vigtige tal og forhold, f.eks. de særlige *fibonacci*-talrækker – tidligere ofte set forbundet med pentagonal geometri – selv bag hans værker med de mest abstrakte former (i positivt samspil, kaldet *"conflicting logic"*).

At Moses og israelitterne på et tidspunkt har haft deres hemmelige base i den skjulte dal ved den senere oldtidsby Petra kan bestyrkes af, at blandt de ældste fund er der i dalens klipper udhugget et offeralter og andre genstande med særlige målforhold, bl.a. ud fra de betydningsfulde relationer 2-3-4.² Opmålt ved den britiske arkæolog Iain Brownings forskning (1970-1990) af Petra, viser flere ting sig *nøje at følge forskrifterne i "2. Mosebog" (25,23)*. Her skal f.eks. alteret være:

"... to alen langt og en alen bredt og halvanden alen højt ...".

² jf. Ove von Spaeth: *Den Forsvundne Tronarving*, s. 104



Det er hermed mage til indretningen efter *præcis samme forskrift senere i Salomons tempel*.

Dele af en særlig viden indgår i en lige linje af traditioner helt fra det gamle Egypten og kan følges netop bl.a. via Petra og Salomons tempel til så sent som f.eks. senmiddelalderens Padua. I den by levede en styrtende rig ejendomsspekulant Scrovegni, som var så berygtet for sine metoder, at Dante på den tid indsatte ham i sin tekst om Helvedet. Scrovegnis søn og arving Enrico ville gøre bod for sin far og lod i 1303 i ruinerne af en antik romersk arena bygge det såkaldte Arena-kapel. Dets storslåede rum blev siden hen verdensberømt på grund af dets udsmykning med den revolutionerende Giotto's freskoer. Men den store religiøse inspiration i selve konceptet var, at hele byggeriet er udført også stadigvæk i *nøjagtig overensstemmelse med alle mål i Salomons tempel*.

Det kendskab, der stadig fandtes i middelalderens Vesteuropa om tallenes universelle forhold inden for geometri og musik, blev anset som spirituel viden. Der fandtes fortsat en opfattelse af, at der i oldtiden havde eksisteret en større, men senere sværere tilgængelig viden herom.



Jerusalems gådefulde tunnelsystem

Hvis der var vigtige dele af en sådan skjult viden, som Moses kunne have bragt med ud af Egypten – f.eks. arkiver sikret af indviede præster og senere i historien lagt i gemmer i tunnelsystemet under Jerusalems tempel – kan en eftersøgning være et realistisk projekt. I nyere tid er flere tunneler genfundet, bl.a. af den engelske oberst Warren i 1867 – jf. Warren-skakten, der er forbundet til kong Ezekiahs tunnel, fundet 1880. I sidstnævnte fandtes Ezekias' inskription fra ca. 730 f.Kr. om sit tunnelarbejde. Seneste opdagelser af tunneler skete hos den internationale Parker-ekspedition 1909-1911. Den senere tilknyttede dominikanerpræst H. Vincent rapporterede ekspeditionens resultater i tekst og fotografier i sin bog *Jérusalem sous terre*.³



Oberst Warren finder i 1867 en af skakterne under Jerusalems tempel

Ved Jerusalems erobring i 587 f.Kr., da templet destrueredes, forsvandt Pagtens Ark – og ligeledes Moses-traditionens arkiver. Heraf blev Moses' originale (Torah)skrifter ødelagt, påstår den romerske filosof og forfatter Porphyrius i sit værk *Adversus Christianos*, 270 e.Kr. Men andet særligt vigtigt har været gemt bort, idet Bibelens detaljerede fortegnelser om babyloniernes bortførte krigsbytte netop intet viser om Moses' øvrige ting, nemlig de genstande (ikke mindst f.eks. Pagtens Ark) som bibelskrifterne med udførlige detaljer tidligt har angivet at være opbevaret i templet.

Fra nyere tidsalder bemærkes, netop inden at Jerusalems daværende tyrkiske myndigheder i 1911 forbød Parker-ekspeditionen at fortsætte, konstateredes inde i tunnelen, at adgang til nogle tilstødende hidtil ukendte tunneler i tidligere tider var blevet lukket og camoufleret. I rapporten kaldes lukningsstedet for "kunstig klippe" (beton var oprindelig kendt i oldtiden, jf. senere at bl.a. Colosseum og Pantheon er betonbyggede; beton blev genopfundet i 1870'erne).

Parker-ekspeditionen havde til formålet opkøbt et stykke land omkring Warren-skakten og indhegnet det hele, så man kunne arbejde i fred. Befolkningen uden for fandt det efterhånden for mystisk og skabte uro, hvilket medførte standsningen af arbejdet og beslaglæggelsen af arealet. I tiden efter udbrød Første Verdenskrig, og de nye herrer i Palæstina, briterne, lod for fredens skyld forholdene forblive sådan.

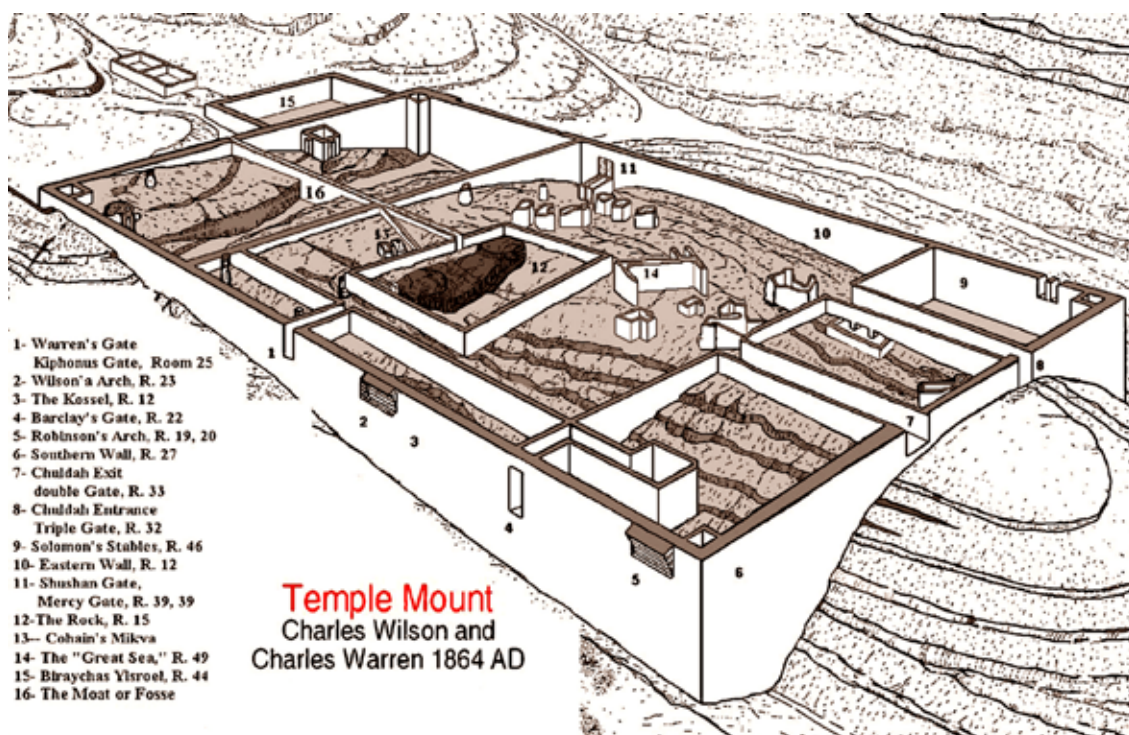
³ H. Vincent: *Jérusalem sous terre*, London, 1911.

Omkring 2001 blev den moderne stat Israels jøder opbragte, fordi palæstinenserne udgraver nede i samme tempelklippe lige under "Kong Salomons stalde" til en stor underjordisk moske med et enormt rum til 10.000 mennesker. Jødiske beskyldninger handler om, at arkæologiske genstande herunder destrueres, og derved slettes flere spor af jødernes tidlige tilstedeværelse i landet.



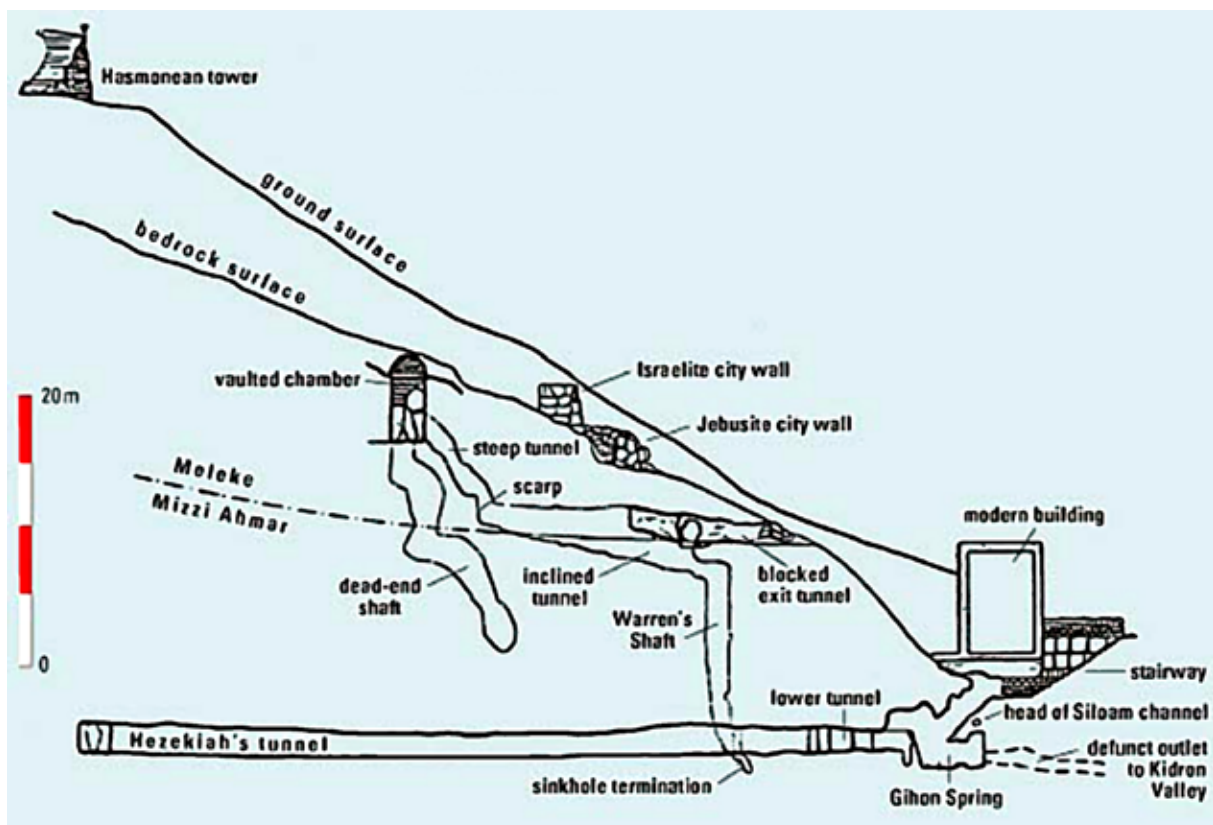
Kong Salomons stalde. Her boede tempelridderne boede i Jerusalem og her indledte de bogstavelig talt under gulvet deres søgen efter "Moses' skatte".

Fra det øvrige ovenstående findes blot diverse indicier og antydninger om eventuelle skjulte forhold i lige så skjulte tunneler, og der kendes ikke til noget fund med konkrete beviser for eksplicit forbindelse til Moses. Men angående de skjulte tunnelers oprindelige tillukning og camouflering har det næppe været foretaget uden formål, hvilket allerede tempelridderne kan have været på sporet af.





Kong Ezekias' inskription om udhugning af tunnelen dybt under Jerusalem, ca. 730 f.Kr.



Warren-skaktens indre er forbundet til kong Ezekias' tunnel.



Bernard de Clairvaux



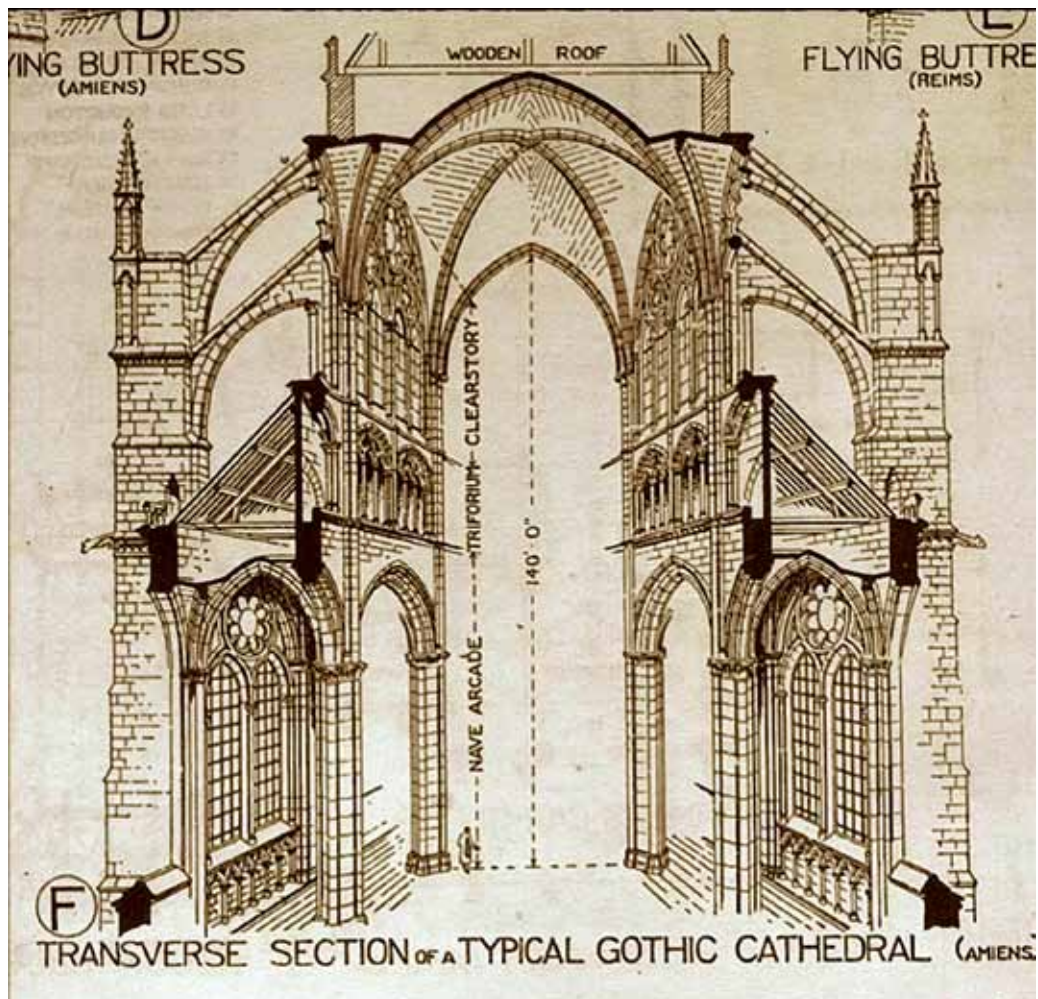
Bernard de Clairvaux optrådte som den grå eminence, der trak i trådene. Han havde venskab med pave Urban II, der iværksatte første korstog. Her kronedes i 1099 en i forvejen udvalgt ridder Godfrey de Bouillon (Boulogne) i Jerusalem til konge. Både han og Jerusalems to følgende konger tilhørte Bernard de Clairvaux' familie. Korstoget var en militær ekspedition med det formål at fravriste muslimerne det hellige land og Jerusalem. Men var det kun et ydre? – fandtes som antydnet også en hemmelig dagsorden med andet sigte?

Bernard formidlede i 1127 pavens accept af tempelriddernes orden, der her fik vidtgående beføjelser og uhørt selvstændighed samt skattefrihed – og paven frasagde sig at ville kunne bruge sin eneste magt, bandlysning. Også indsættelsen af de to følgende paver havde Bernard de Clairvaux stærkeste indflydelse på.

Tempelriddernes orden indstiftedes i 1118 (evt. iflg. andre kilder, i 1114) i Jerusalem af endnu en slægtning til Bernard de Clairvaux. Da de kom tilbage fra Jerusalem skulle de rapportere til sidstnævnte, deres på den tid sande overordnede, og ikke til paven. Var der tale om en særlig viden, de havde med hjem?

Kort efter påbegyndtes det første byggeri af katedralerne, baseret på et avanceret konstruktionsprincip. Snart var hele tyve katedralbyggerier i gang – samtidigt. Så forbavsende stod en fuld færdig viden og enorme skatte parate dertil. Cisterciensere (og tempelriddere) bragte viden og teknik fra Bernard og hans stab ud til Europas nye religiøse byggeri.⁴

⁴ jf. Louis Carpentier: *Les mystères de la cathédrale de Chartres*. (Paris 1966, s. 46-48).



Katedral-arkitektur, oldtids-målforskel i ny relation

De arkitektonisk stærkt nyorienterede gotiske katedraler realiseredes, da Bernard lod en nær ven, abbed Suger, bygge den første i 1140, Sct. Denis-katedralen.⁵ Kirkens udvidelse ændredes til større ombygning i den revolutionerende stil baseret i geometriske talforhold, der rummede så mange betydninger. – Fra et sådant koncept med indgribende talforhold er det blevet muligt at skimte enkelte af de såkaldte hemmeligheder.⁶

Skjult viden?

Tempelridderne har efterladt dokumenterede spor af en viden, f.eks. om rent geometrisk at kunne konstruere en vinkel på én grad (med en milliontedels nøjagtighed), hvilket normalt kendes som umuligt at gøre. Ligeledes har de, hvad der ellers ansås for uopnåeligt, geometrisk konstrueret (uden matematik) den indtil da nærmeste værdi for π – ud fra en geometri baseret på pentagonen og *det gyldne snit*. Alt dette naturligvis ikke en så ophøjet viden, at det var værd at rejse til Jerusalem for. Men det har dengang været anset for ydre spor af en i virkeligheden stærkere evidens for elementer til en dyb, også videnskabelig set, inspiratorisk forståelse i opfattelsen af universet, dets konstituent, rum, energi og dynamiske strukturer.

⁵ Otto von Simons: *The Gothic Cathedral; Origins of Gothic Architecture and Medieval Concept of Order*. (New York 1956).

⁶ Jf. bl.a. Erling Haagensens & Henry Lincoln's: *The Templar's Secret Island* (Moreton-in-March 2000).

Tempelriddernes opsøgte med særlig hensigt adskillige hellige steder, bl.a. patriarkernes grav i Mamre lund hvor ridderne dybt inde i grotten har efterladt sig inskriptioner, men også videre sydpå ned i Egypten hvor de blev slået tilbage af en hær. Dog herfra synes enkelte grupper at have nået Etiopien, hvor der findes korsfareres våbenmærker opsat inde i flere ældre kirker. Men tempelriddernes planer for besøgene kendes ikke mere. Lad det igen være sagt, at skønt der heller ikke i det videre forløb kendes til nogen konkret forbindelse til Moses' arv, vil tanken herom, på den historiske baggrund, blot ikke være totalt urealistisk.

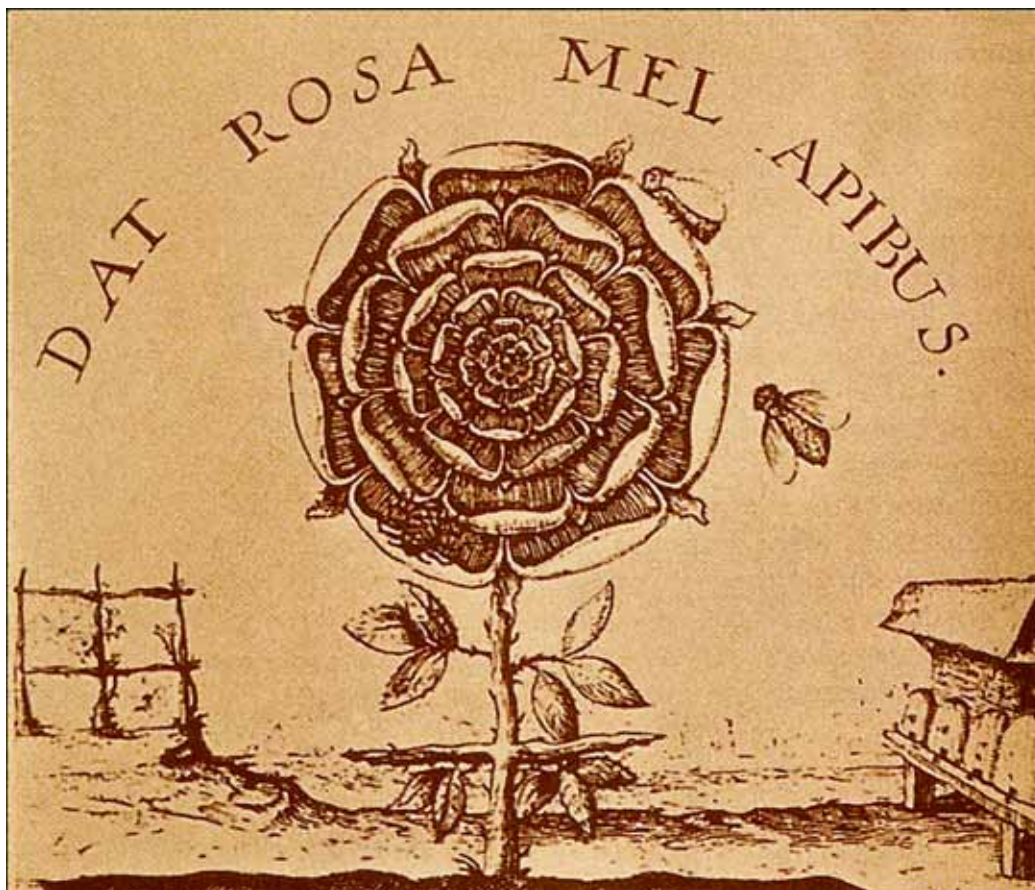
Den del af historien, om hvad der kan være fundet eller ikke fundet i Jerusalems gemmer fra oldtiden, har sit eget forløb, egne diskussioner og betragtninger. En synsmåde kunne her være, at der engang fandtes noget, der evt. kun er stort i eftertidens bevidsthed mest i kraft af, at det ikke længere eksisterer. Dog, det vil være urimeligt at affeje det som et suspekt Hollywood-agtigt plot, når der er tale om tempelriddernes hemmeligheder. For der kendes en smule til de særlige motiver til baggrund for, at senere konger og paver, i 1314, udryddede denne ridderorden og netop har ønsket at lade denne side ude af historien.

Tempelridderne havde bredt sig i Europa, med center hos Bernard de Clairvaux i Sydøstfrankrig, hvor gnostikere (og katharer) med deres lære var blevet udryddet af kirken. Ridderne kendte til læren. De var desuden Europas rigeste orden, med egne handelshuse, byggevirksomhed, hære, flåder og havne – og deres fantastiske borge. Deres skatte er aldrig fundet; her var de nye pavers aktion forgæves.

I Europa ses understrømmen af den særlige viden i tre faser: 1) en efterhånden forsvunden oldtidsviden tilføjet vedholdende ideer om en langt større viden i oldtiden. Og 2) den viden, tempelridderne menes at have hjembragt. Samt 3) den stærkeste impuls og erkendelsesmæssige udvidelse og igangsættelse ved kendskabet til visdom og ånd i *Corpus Hermeticum* – den berømte oldtidstekst med rødder i det gamle Egypten . Ved renæssancens start blev teksten reddet og udgivet.⁷



⁷ På dansk v/Søren Giversen: *Den ukendte gud*, 1983.



Rosenkreuzerne

Som det fremgik, menes tempelridderne at have tilegnet sig en særlig viden overleveret fra bibelsk og ældre orientalsk tradition, herunder også fra Egypten. Da de pludseligt forsvandt ud af historien, kunne flere dele af den gamle lære siden hen ses bevaret hos andre selskaber og broderskaber. Enkelte træk skal omtales:

Tilhængere af læren i Hermes Trismegistos' oldtidsværk *Corpus Hermeticum* kaldtes hermetikere. Da Tycho Brahe fra astrologien uddrog varslere om Europa og skrev om dette i sin bog *De nova stella* (1573), satte han, på hermetikernes vis, Bibelen ind i en også ikke-kirkelig og større sammenhæng. Mange flere inspireredes af ideerne i *Corpus Hermeticum*, idet rosenkreuzerne og frimurerne lod dets særlige indtryk sammen med interessen for den stadig så gådefulde egyptiske visdom medinddrage i deres systemer.

En berømt bog fra samtiden, *Fama*, om rosenkreuzernes filosofiske lære, fortæller også om selskabets grundlægger Christian Rosenkreuz, at han studerede i Orienten: Alkymi og "Universets hemmeligheder" samt Hermes Trismegistos' metafysiske tekst(er), altså netop *Corpus Hermeticum*. Og han studerede i Marokko hos orientalske jøder, der havde bevaret hemmelige traditioner som bl.a. kabbala i ren form.

Fama blev trykt i 1614 i den tyske by Kassel, residensen for fyrst Mouritz af Hessen, som kendte Tycho Brahe, der her besøgte hans far, den foregående fyrste. De samarbejdede vidt og korresponderede om astronomi og alkymi. Også Michael Maier, en kendt tysk læge, udgav en række skrifter om alkymiens lære, netop mens han var ansat ved fyrsten af Hessens hof.

Mange charlataner forsøgte sig med at praktisere læren, især alkymien, men der er også nogle gådefulde tilfælde, der ikke ses forklaret med illusion og bedrageri: Den evigt ungdommelige Greve af Saint Germain, og selvste Voltaire skrev om ham: "... *et menneske, der ikke dør, og som ved alt ...*". Da han alligevel døde – ved et giftuheld i 1784 under en forskning – foregik det stadig ved dette fyrstehus, nu ledet af Karl af Hessen.

I England blev Francis Bacon inspireret af dele af rosenkreuzernes lære. – Og en Oxford-uddannet læge, Robert Fludd, der blev filosofisk arvtager til John Dee, dronning Elizabeth I's hofastrolog, udgav i 1616 et forsvar for rosenkreuzerne (som han som hermetiker kunne støtte). Heri pointerede han: *At de var de sande kristne og Hermes Trismegistos' åndelige efterkommere.*

Frimurere



Hos frimurerne indførtes egyptisk "symbolik". I 1700-tallet ses sådanne træk udformet i visse ritualer. Dele af et lignende koncept vises i operaen *Tryllefløjten* komponeret 1791 af Mozart, der selv var frimurer. Og Goethe – som dertil var kendt for sit helhedssyn og sin naturforskning – var logemester hos frimurerne og var optaget af esoteriske og kosmologiske emner. Han blev med interessen for oldtidens Egypten inspireret så meget, at han i 1795 skrev en fortsættelse til *Tryllefløjten*.

Med den egyptiske interesse blev der en udbredt anvendelse af en bestemt hieroglyf, der viser et øje (Horus' øje), som nu, også alment, i Vesteuropa skulle symbolisere Gud eller hans retfærdighed. En anden hieroglyf, der indgik i nordegyptisk kongetitulatur, og som forestiller en bi, blev noget overfortolket brugt af Napoleon som hans kejserlige våbenmærke eller regentsymbolik.

Dengang var samfundets ledere, ligesom i oldtiden, ofte obligatorisk medlem af mysteriekultiske broderskaber. Således mange af lederne (der i øvrigt især tilhørte den tids akademikere) af de nye stater i Nord- og Sydamerika i 1700-tallet. F.eks. var George Washington og Thomas Jefferson og mange andre i USA's tidligste regeringer frimurere. Ikke at de måske direkte havde læst *Corpus Hermeticum*, men ånden derfra havde sat sit præg, især ideer om det individuelle menneskes frihed.

Disse USA's fædre skrev deres nye lands konstitution, der til forveksling på flere punkter ligner frimurernes fundamentale konstitution: Især om den enkeltes frihed til tanke og tale samt ansvar for egne handlinger, alt ud fra et kristent grundsynspunkt. Man udvandrede netop til Amerika for at undslippe den gamle verdens undertrykkende magtudøvelse religiøst og juridisk mod individet, og få religionsfrihed og ingen stavnsbinding.

Franske frimurere foranstaltede senere en omfattende indsamling hos alle Europas frimurere for at forære amerikanerne Frihedsgudinde-statuen. Desuden findes der fortsat frimurersymbolik i amerikansk nationalheraldik og på pengesedlerne.

Egyptisk inspiration



Frimurernes fascination af den egyptiske symbolik har udvirket, at den store Cheops pyramide med den manglende top afbildes i USA's nationalvåben: Pyramiden findes nu på hver eneste 1-dollarseddel i verden. – Yderligere betalte frimurere senere udgifterne til at få et af Egyptens religiøse monumenter, en af de overhovedet største obelisker, transporteret over og opstillet i New York i 1885, og selve regeringens repræsentanter indviede den med et frimurerceremoniel.

Siden langt tilbage i oldtiden kendtes stjernelærens mytologiske symbolik, og en udløber heraf ses også i mange af de nyere staters nationalflag med stjerner, med USA's flag som det første, netop inspireret af idéverdenen hos frimurere blandt det nye USA's fædre. Indtil da havde intet nationalflag stjerner på. Nu kom dette på mode, men senere helt uden "kultisk" forbindelse. Endda så sent som omkring år 1900 blev der sat en stjerne ind ved halvmånen i Tyrkiets flag; og efter 2. verdenskrig efterlignede de fleste nye islamiske staters flag det tyrkiske flags (Måne og) stjerne.



Præsident George Washington var frimurer

Stadigvæk – lige fra beskrivelser af de egyptiske riter hos frimurerne til hebraisk kabbala og rosenkreuzerne⁸ og deres alkymi – findes der helt frem til 1800-tallet næppe en bog om disse emner, som ikke nævner kong Salomon og bygmesteren Hiram som indviet arkitekt. Men adskillige gange berøres også traditionens linjer bagud til Moses.

At han som ældste personlige bibelskikkelse fortsat er med i billedet her, er netop et af de karakteristiske træk i denne gren af historien. Det inkluderer flere af dens uløste gåder om hvorvidt visse bestanddele af den arv fra Egypten, som Moses førte med ud ved israelitternes udvandring, stadig skulle kunne opspores – i heldigste fald i fysisk form i Israel og dets grænselande (f.eks. Jordan); og i overleveret form i visse kultiske og åndelige strømninger inden for særlige rabbinertraditioner såvel som i bl.a. de nævnte kristne broderskaber.

⁸ jf. Francis Yates: *The Rosicrucian Enlightenment*, London 1972



Ove von Spaeth
Copyright © 2002
Forfatter og forsker.
Enkelte dele i teksten er fra *Den Hemmelige Religion*
bind 4 i bogserien *Attentatet på Moses*.
Yderligere information: www.moses-egypt.net





VisionsNettet

www.visionsnettet.dk